

iterum erant ad hoc ordinata; non autem baptismus ad hoc ordinatur.

ARTICULUS III.

Utrum cum bigamo liceat dispensare.

1. **A**D tertium sic proceditur. Videtur quod cum bigamo non liceat dispensare. Quia extra de bigamis (cap. Nuper, §. Nos autem) dicitur: *Cum clericis, qui in quantum in ipsis fuit, secundas mulieres sibi conjunxerunt matrimonialiter, tamquam cum bigamis, non licet dispensare.*

2. Præterea. Contra jus divinum non licet dispensare. Sed omnia quæ in canone dicuntur, ad jus divinum pertinent. Cum ergo Apostolus in Scriptura canonica dicat, I ad Timoth. 111. 2. *Oportet (1) Episcopum non nisi unius uxoris virum esse:* videtur quod non possit in hoc dispensari.

3. Præterea. Nullus potest dispensare in his quæ sunt de necessitate sacramenti. Sed non esse irregularem, est de necessitate sacramenti ordinis, cum significatio, quæ est sacramento essentialis, desit. Ergo non potest in hoc dispensari.

4. Præterea. Quod rationabiliter factum est, non potest rationabiliter mutari. Si ergo potest rationabiliter dispensare cum bigamo, irrationabiliter est ei adjuncta irregularitas; quod est inconveniens.

Sed in contrarium est quod Lucius Papa dispensavit cum Panormitano Episcopo, qui erat bigamus. (a)

Præterea. Martinus Papa dicit: *Lector si viduam uxorem accipiat, in lectoratu permaneat; aut si necessitas fuerit, subdiaconus fiat; nihil autem supra: similiter si bigamus fuerit.* Ergo ad minus usque ad subdiaconatum cum eo dispensari potest.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod bigamiæ non est adjuncta irregularitas de jure naturali, sed de jure positivo: nec iterum est de essentialibus ordinis quod aliquis non sit bigamus; quod patet ex hoc quod si aliquis bigamus ad ordines accedat, characterem recipit: & ideo Papa potest dispensare in tali irregularitate totaliter, sed Episcopus quantum ad minores ordines. Et quidam dicunt, quod etiam quantum ad majores in illis qui volunt Deo in religione servire propter vitandum religiosorum discursum.

Ad primum ergo dicendum, quod per illam Decretalem ostenditur eadem esse difficultas dispensandi in illis qui de facto cum pluribus contraxerunt, ac

si de jure contraxissent; non quod subtrahatur simpliciter potestas Papæ in talibus.

Ad secundum dicendum, quod hoc verum est quantum ad ea quæ sunt de jure naturali, & quantum ad ea quæ sunt de necessitate sacramentorum, & fidei; sed in aliis quæ sunt de institutione Apostolorum, cum Ecclesia habeat nunc eandem potestatem statuendi, & destruendi quam tunc habuit, potest per eum qui primatum in Ecclesia tenet, dispensari.

Ad tertium dicendum, quod non quilibet significatio est de essentia sacramenti, sed tantum illa quæ pertinet ad officium sacramenti; & talis non tollitur per irregularitatem.

Ad quartum dicendum, quod in particularibus non potest inveniri ratio quæ omnibus competat æqualiter propter eorum diversitatem: & ideo quod universaliter statutum est rationabiliter consideratis istis quæ in pluribus accidunt, potest etiam per dispensationem rationabiliter removeri in aliquo casu determinato.

EXPOSITIO TEXTUS.

SI autem verbis expriment quod tamen corde non volunt, si non sit coactio ibi, vel dolus; obligatio illa verborum... matrimonium facit. Et loquitur hic Magister quantum ad forum exterius Ecclesie, in quo secundum ea quæ apparent, judicatur; & accipitur dolus non latens in corde, sed aliquo modo per signa exteriora expressus, ut cum se alio nomine vocat, sed quantum ad forum conscientie non est verum quod Magister hic dicit.

Eremi solitudinem elegit &c. Eremitæ etiam quamvis obedientiam non promittant, tamen votum continentie habent annexum, & ex mora secundum determinatum tempus eorum votum solemnizatur.

Etiā si jam tonsuratus est. Non tamen tenetur tonsuram, & habitum religionis deferre: quia vel non fuit vera professio ejus, si contradicente uxore votum emisit; vel si ea non contradicente, & tamen in sæculo remanente, votum professionis emisit, quamvis fuerit verum votum, vel tonsuram tamen ad tempus vivente uxore, in quantum fuit præjudicium ejus. Unde post mortem uxoris tenetur ad religionem redire, nec potest aliam ducere. Interim tamen non tenetur habitum deferre, vel tonsuram, tum propter vituperium uxoris, tum propter scandalum vitandum.

Cui copulatus in conjugio alterius ad sacros ordines non accederet. Magister, & Pelagius loquuntur secundum rigorem juris: unde hodie secundum jura nova non tenetur: quia non est aliquod obstaculum ex parte sacramenti, ut prius dictum est.

DISTINCTIO XXVIII.

Si consensus de futuro cum juramento faciat conjugium.

HIC queri debet, utrum consensus de futuro, addito etiam juramento, conjugium efficiat: ut si quis promittat, vel etiam juret alicui se usque ad tempus placitum illam ducturum, & illa promittat, vel juret se illi nupturam; numquid talis sponsio eos conjuges fecit? Si mutato proposito alter, vel uterque ad alienam copulam transit, numquid ob priorem sponsionem juramento subnixam secundæ federationis pactum scinditur? Considera, quia longe aliud est promittere, & aliud facere. Qui promittit, nondum facit. Qui ergo promisit se in uxorem ducturum aliquam, nondum eam duxit uxorem; & quæ spondit se nupturam nondum nupsit. Quo modo ergo conjuges appellari possunt qui nondum contrahunt, sed in futuro se contracturos jurando promittunt? Item. Si ex vi juramenti ad futurum pertinentis mox efficiuntur con-

(1) Vulgata: *Oportet Episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum.*

Ex Edr. P. Nicol. (a) Ut refert Glossa super dist. xxxiv. Decreti cap. *Lector*, quod mox ex Martino citato

juges, cui jurant in futuro se facturos quod in presenti efficiunt? Item. Si ex quo jurant, mox efficiuntur conjuges, tunc rem hanc efficiunt quam jurant se facturos. Ideo dico, quod conjugium tunc non (1) fit, sed futurum promittitur. Si vero ille post uxorem duxit, & illa marito nupsit; conjugium utrimque fuit, & non potest dissolvi. Præcedens ergo mendacium vel perjurium penitentia est corrigendum, sed conjugium sequens non est dissolvendum. Non autem sic est quando juramentum conjugii presentis consensus attestacione firmatur: quia post talem consensum, si quis alii se copulaverit, etiamsi prolem procreavit, irritum debet fieri, & ipse ad priorem copulam revocari.

Quæ videntur obviare præmissis, (2) ex Novellarum instituto.

PRÆMISSÆ autem sententiæ videntur obviare illud quod leges tradunt in Novellis, vel Authenticis apud Antecessorem Julianum. „Si quis tactis divinis Scripturis juraverit mulieri se eam legitimam uxorem, habituram, vel etiam si in oratorio tale sacramentum dederit, fit illi legitima uxor; quamvis nulla dos, nulla alia scriptura interposita.“ Sed hic ostenditur quid fieri, vel esse debeat, non quid tunc fiat. Non enim per illud juramentum tunc fit uxor; sed fieri debet: quia juramentum est. Potest & de illo juramento hoc dictum intelligi ubi de presenti consentiunt, ac se invicem suscipiunt. Illi etiam sententiæ quæ dictum est, solum consensum facere conjugium, videntur obviare quod Evaristus Papa (a) ait: „Ali- ter legitimum non fit conjugium, nisi ab his qui super fœminam dominationem habere videntur, & à quibus custoditur, uxor petatur, & à parentibus sponsetur, & legibus dotetur, & à sacerdote, ut mos est, benedicatur, & à paronymphis custodiatur, & solemniter accipiat.“ Item (ibid.). „Ista legitima, scitote esse connubia; aliter vero præsumpta, non conjugia, sed adulteria, (3) vel fornicationes sunt; nisi voluntas propria suffragata fuerit; & vota succurrerint legitima.“ Hoc autem non ita intelligendum est, tamquam sine enumeratis non possit esse legitimum conjugium; sed quia sine illis non habet decorem, & honestatem debitam. In hujus enim sacramenti celebratione, sicut in aliis, quædam sunt pertinentia ad substantiam sacramenti, ut consensus de presenti, qui solus sufficit ad contrahendum matrimonium; quædam vero pertinentia ad decorem, & solemnitatem sacramenti, ut parentum traditio, sacerdotum benedictio, & hujusmodi; sine quibus legitimum fit conjugium quantum ad virtutem, (4) non quantum ad honestatem sacramenti. Sine his ergo non quasi legitimum conjuges, sed quasi adulteri, vel fornicatores conveniunt, ut illi qui clanculo nubunt: & utique fornicatores essent, nisi eis suffragaretur voluntas verbis expressa de presenti, quæ legitimum (5) inter eos facit matrimonium. Nam & consensus occultus de presenti per verba expressus conjugium facit, licet non sit sibi honestus contractus; sed matrimonium (6) non sanxit consensus, qui in occulto fuit. Si enim alter alterum dimiserit, non cogitur iudicio Ecclesie redire, & commanere quasi cum conjugem, quia non potest probari testibus contractus qui in occulto est factus. Quod si ipsi qui in occulto sibi consenserunt, eundem consensum voluntarie in manifesto profiteantur, tunc utique propria voluntas suffragatur, & legitima vota succurrunt ad sancendum conjugium, quod prius occulte fuerat contractum. Voluntas ergo verbis expressa in occulto ad hoc suffragatur, ut fiat conjugium; manifeste vero expressa suffragatur, ut sanciat, & roboret, ac liberum sit Ecclesie de hoc iudicare, si expedit.

De qua re sit consensus ille, an de carnali copula, an de cohabitatione, an de alio.

HIC queritur, cum consensus de presenti matrimonium faciat, ejus rei consensus sit ille, an carnalis copulæ, an cohabitationis, an utriusque. Si cohabitationis consensus matrimonium facit, tunc frater cum sorore, (7) vel pater cum filia potest contrahere matrimonium. Si carnalis copulæ, tunc inter Mariam & Joseph non fuit conjugium: proposuerat enim Maria in virginitate manere, nisi Deus aliter facere juberet, secundum quod videtur Angelo dixisse (Luc. 1. 34.). „Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?“ id est, me non cognituram proposui. Neque enim quia virum tunc non cognoscebat, necesse erat inquiri quomodo posset habere filium; sed quia se numquam cognituram proposuerat. Dicit enim Beda (Lib. I. cap. 111. in Lucam) quod in virginitate manere disposuerat. Si ergo contra suum propositum post consensum in carnalem copulam, videtur facta voti rea mente, etsi non opere violata. Dicamus ergo, quod consensus cohabitationis, vel carnalis copulæ non facit conjugium; sed consensus conjugalis societatis verbis secundum præsens tempus expressis; ut cum vir dicit: Ego accipio te in meam, non dominam, non ancillam, sed conjugem. Quia enim non ancilla, vel domina datur, ideo nec de summo, nec de imo à principio formata est, sed de latere viri ob conjugalem societatem. Si de summo fieret, ut de capite, videretur ad dominationem creata. Si vero de imo, & pedibus, videretur ad servitutem subjicienda. Sed quia nec in dominam, nec in ancillam assumitur, facta est de medio, id est de latere, quia ad conjugalem societatem assumitur. Cum ergo sic conveniunt, ut dicat vir: Accipio te in meam conjugem; & dicat mulier, Accipio te in meum virum: his verbis, vel aliis idem significantibus, exprimitur consensus non copulæ carnalis, vel cohabitationis corporalis, sed conjugalis societatis; ex qua oportet eos cohabitare, nisi forte causa religionis pari voto corporaliter separentur (8) vel ad tempus, vel usque in finem.

DIVISIO TEXTUS.

Postquam Magister ostendit quod consensus est causa efficiens matrimonii; hic ostendit qualis

debet esse consensus qui matrimonium facit: & dividitur in partes duas. In prima inquiritur, utrum consensus per verba de futuro, juramento confirmatus

(1) Al. fuit. (2) Al. Novellarum instituto. (3) Nicolai: vel fornicationes potius, ut supra; nisi voluntas, &c. (4) Nicolai addit vel veritatem. (5) Al. in eos. (6) Al. deest non. (7) Al. deest vel. (8) Al. vel ad tempus usque in finem.

Ex Edr. P. Nicol. (a) Epist. 1. ad Episcopos Africanos, & causa xxx. q. v. c. 1.

tus matrimonium faciat. In secunda ostendit (1) quid sit consensus ille qui matrimonium facit, ibi, Hic queritur, cum consensus de presenti matrimonium faciat, & cuius rei consensus sit ille. Circa primum duo faciunt. Primo determinat veritatem. Secundo objicit in contrarium, ibi: Præmissæ autem sententiæ videtur obviare illud quod leges tradunt. Et circa hoc duo faciunt. Primo objicit contra id quod immediate determinatum est. Secundo contra id quod in præcedenti distinctio habitum fuit, ibi: Etiam sententiæ illæ quæ dictum est, solum consensus facere conjugium videtur obviare quod Evaristus Papa ait: & utrumque dividitur in objectionem, & solutionem, ut per se patet in littera.

QUÆSTIO

HIC queruntur quatuor. Primo. Utrum juramentum consensui expresso per verba de futuro adveniens, matrimonium faciat.

Secundo. Utrum carnalis copula eidem adveniens, matrimonium faciat.

Tertio. Utrum occultus consensus per verba de presenti sufficiat ad matrimonium faciendum.

Quarto. In quid sit consensus qui matrimonium faciat.

ARTICULUS I.

Utrum juramentum adjunctum consensui per verba de futuro faciat matrimonium.

Ad primum sic proceditur. Videtur quod juramentum adjunctum consensui per verba de futuro faciat matrimonium. Nullus enim potest se obligare ut faciat contra jus divinum. Sed implere juramentum est de jure divino, ut patet Matth. v. 33. Reddes autem Domino juramenta tua. Ergo per nullam obligationem sequentem potest evenire quod homo non debeat implere juramentum prius factum. Si ergo post consensum in aliquam per verba de futuro juramento firmatum, aliquis se alteri obligat per verba de presenti, videtur quod nihilominus debeat juramentum prius servare. Sed hoc non esset, nisi juramento illo esset matrimonium perfectum. Ergo juramentum adjunctum consensui de futuro facit matrimonium.

Præterea. Veritas divina est fortior quam veritas humana. Sed per juramentum veritate divina firmatur aliquid. Cum ergo exprimentia consensus de presenti, in quibus est sola humana veritas, matrimonium perficiant, videtur quod multo amplius id efficere possint verba de futuro, juramento firmata.

Præterea. Secundum Apostolum ad Hebr. c. vi. 16. omnis controversia finis est juramentum. Ergo in iudicio saltem plus standum est juramento quam simplici verbo. Si ergo aliquis simplici verbo consentiat in aliquam per verba de futuro, juramento firmata, videtur quod iudicio Ecclesiæ debeat compelli stare cum prima, & non cum secunda.

Præterea. Verba de futuro simpliciter prolata sponsalia faciunt. Sed juramentum ibi aliquid operatur. Ergo facit plus quam sponsalia. Sed ultra sponsalia non est nisi matrimonium. Ergo facit matrimonium.

Sed contra. Quod futurum est, non est. Sed juramentum additum non facit quin verba de futuro significant consensum de futuro. Ergo adhuc matrimonium non est.

(1) Forte in quid.

Præterea. Postquam perfectum est matrimonium, non oportet quod alius consensus interveniat ad matrimonium. Sed post juramentum advenit alius consensus, qui matrimonium facit; alias frustra juraretur illud esse futurum. Ergo non facit matrimonium.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod juramentum adhibetur pro confirmatione dictorum: unde illud tantum confirmat, quod in dictis significatur, nec significatum mutas; & ideo cum verba de futuro ex ipsa significatione sua habeant quod matrimonium non faciant, quia quod futurum promittitur, nondum sit, etiam si juramentum adveniat, nondum est matrimonium factum, sicut Magister in littera dicit.

Ad primum ergo dicendum, quod implere juramentum licitum, est de jure divino; non autem implere juramentum illicitum. Unde si aliqua obligatio sequens juramentum faciat illud illicitum, cum prius fuisset licitum, non derogat juri divino qui juramentum prius factum non servat; & ita est in proposito. Illicite enim juratur quod illicite promittitur; promissio autem de alieno est illicita: unde consensus sequens per verba de presenti, quo aliquis transfert dominium sui corporis in aliam, facit præcedens juramentum esse illicitum, quod prius licitum erat. Ad secundum dicendum quod veritas, divina efficacissima est ad firmandum illud cui adhibetur. Unde patet solutio ad tertium.

Ad quartum dicendum, quod juramentum operatur aliquid non novam obligationem faciens, sed factam confirmans; & sic gravius peccat qui eam violat.

ARTICULUS II.

Utrum carnalis copula post verba de futuro consensum exprimentia faciat matrimonium.

Ad secundum sic proceditur. Videtur quod carnalis copula post verba de futuro consensus exprimentia faciat matrimonium. Quia magis est consentire facto quam verbo. Sed ille qui carnaliter commiscetur, facto consentit promissioni quam prius fecit. Ergo videtur quod multo magis per hoc fiat matrimonium quam si solis verbis de presenti consensus fieret.

Præterea. Consensus non solum expressus, sed etiam interpretativus facit matrimonium. Sed nulla potest esse major interpretatio consensus quam carnalis copula. Ergo per hoc perficitur matrimonium.

Præterea. Omnis conjunctio carnalis præter matrimonium facta, est peccatum. Sed mulier non videtur peccare admittens sponsum ad carnalem copulam. Ergo per hoc fit matrimonium.

Præterea. Non dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum. Sed quis non potest mulieri quam defloravit sub specie matrimonii, restituere ablatum nisi eam in conjugium ducat. Ergo videtur quod si etiam post carnalem copulam cum alia contraxerit per verba de presenti, teneatur ad primam reddere; quod non esset, nisi inter eos esset matrimonium. Ergo carnalis copula post consensum de futuro facit matrimonium.

Sed contra est quod dicit Nicolaus Papa, distinct. xxvii. q. 11. c. Sufficiat: Si consensus in nuptiis defuerit, cetera etiam cum ipso coitu celebrata frustrantur.

Præterea. Quod consequitur ad aliquid, non facit ipsum. Sed carnalis copula sequitur matrimonium, sicut effectus causam. Ergo non potest facere matrimonium.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod de matrimonio possumus loqui dupliciter. Uno modo quantum ad forum conscientie; & sic in rei veritate carnalis copula non habet quod perficiat matrimonium, cuius sponsalia præcesserunt per verba de futuro, si consensus interior desit: quia verba etiam de presenti exprimentia consensum, si consensus mentis deesset, non facerent matrimonium, ut supra dictum est. Alio modo quantum ad iudicium Ecclesiæ; & quia in exteriori iudicio secundum ea quæ foris patent, iudicatur, cum nihil possit expressius significare consensum quam carnalis copula, secundum iudicium Ecclesiæ carnalis copula consequens sponsalia matrimonium facere iudicatur, nisi aliqua signa expressa doli, vel fraudis appareant.

Ad primum ergo dicendum, quod ille qui carnaliter commiscetur facto, consentit in carnalem copulam secundum rei veritatem; sed in matrimonium non consentit ex hoc ipso, nisi secundum interpretationem juris.

Ad secundum dicendum, quod interpretatio illa non mutat rei veritatem, sed iudicium quod exterius de rebus fit.

Ad tertium dicendum, quod si sponsa sponsum admittat, credens eum velle matrimonium consummare, excusatur à peccato, nisi aliqua signa expressa fraudis appareant; sicut si sunt multum distantis conditionis, vel quantum ad nobilitatem, vel quantum ad fortunam, vel aliud signum evidens appareat. Sed tamen sponsus peccat & fornicando, & (quod plus est) fraude quam facit.

Ad quartum dicendum, quod in tali casu sponsus antequam aliam duxerit, tenetur eam ducere in uxorem, si sint æqualis conditionis, vel si sponsa sit melioris conditionis. Sed si aliam duxerit, jam factus est impotens ad solvendum illud ad quod tenebatur: & ideo sufficit, si ei de nuptiis providerit: & ad hoc etiam non tenetur, ut quidam dicunt, si sponsus sit multo melioris conditionis, aut aliquod signum evidens fraudis fuerit: quia præsumi probabiliter potest quod sponsa non fuerit decepta, sed decipi se finxerit.

ARTICULUS III.

Utrum consensus in occulto factus per verba de presenti faciat matrimonium.

Ad tertium sic proceditur. Videtur quod consensus in occulto factus per verba de presenti non faciat matrimonium. Res enim in potestate alterius existens non transfertur in potestatem alterius, nisi consentiente illo in cuius potestate erat. Sed puella erat in potestate patris. Ergo non potest per matrimonium transire in potestatem viri, nisi patre consentiente; & ita si fiat in occulto consensus, etiam per verba de presenti expressus, non erit matrimonium.

Præterea. Sicut in matrimonio est actus noster quasi de essentia sacramenti, ita in penitentia. Sed sacramentum penitentiae non perficitur nisi mediantibus Ecclesiæ ministris, qui sunt sacramentorum dispensatores. Ergo nec matrimonium potest perfici in occulto absque sacerdotali benedictione.

Præterea. Baptismus, quia potest in occulto fieri, & in manifesto, non prohibetur ab Ecclesia fieri in occulto. Sed Ecclesia prohibet clandestina matrimonia. Ergo non possunt fieri in occulto.

Præterea. Inter eos qui in secundo gradu sibi attinent, non potest matrimonium contrahi: quia Ecclesia prohibuit. Sed similiter Ecclesia prohibuit clandestina matrimonia. Ergo non possunt esse vera matrimonia.

Sed contra. Posita causa ponitur effectus. Sed causa efficiens matrimonii est consensus per verba de presenti expressus. Ergo sive fiat in publico, sive in occulto, matrimonium sequitur.

Præterea. Ubi quæque est debita forma, & debita materia, ibi est sacramentum. Sed in occulto matrimonio servatur debita materia, quia sunt personæ legitimæ ad contrahendum; & debita forma, quia sunt verba de presenti consensus exprimentia. Ergo est ibi verum matrimonium.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod sicut in aliis sacramentis quedam sunt de essentia sacramenti, quibus ommissis non est sacramentum, quedam autem ad solemnitatem sacramenti pertinent, quibus omissis verum perficitur sacramentum, quamvis peccet qui omittit: ita etiam consensus expressus per verba de presenti inter personas legitimas ad contrahendum, matrimonium facit: quia hæc duo sunt de essentia sacramenti, alia autem omnia sunt de solemnitate sacramenti, quia ad hoc adhibentur ut matrimonium convenientius fiat: unde si omittantur, verum matrimonium est, quamvis peccent sic contrahentes, nisi per aliquam legitimam causam excusentur.

Ad primum ergo dicendum, quod puella non est in potestate patris quasi ancilla, ut sui corporis potestatem non habeat, sed quasi filia ad educandum: & ideo secundum hoc quod libera est, potest se in potestatem alterius absque consensu patris dare, sicut etiam potest aliquis, vel aliqua intrare religionem absque consensu parentum, cum sit persona libera.

Ad secundum dicendum, quod actus noster in penitentia quamvis sit de essentia sacramenti, non est tamen sufficiens ad inducendum proximum effectum sacramenti, scilicet absolutionem à peccatis: & ideo oportet quod ad perfectionem sacramenti interveniat actus sacerdotis. Sed in matrimonio actus nostri sunt causa sufficiens ad inducendum proximum effectum, qui est obligatio: quia quicumque est sui juris, potest se alteri obligare: & ideo sacerdotis benedictio non requiritur in matrimonio quasi de essentia sacramenti.

Ad tertium dicendum, quod etiam prohibitum est quod baptismus nullus recipiat nisi à sacerdote nisi in articulo necessitatis. Matrimonium autem non est sacramentum necessitatis: & ideo non est similis ratio. Prohibentur autem clandestina matrimonia propter pericula quæ inde evenire solent: quia frequenter in talibus est aliqua fraus ex altera parte; frequenter etiam ad alia conjugia transeunt, dum penitent de istis quæ subito facta sunt, & multa alia mala inde accidunt; & speciem turpitudinis præter hoc habent.

Ad quartum dicendum, quod non sunt prohibita clandestina matrimonia quasi contra essentialia matrimonii existentia, sicut sunt prohibita matrimonia illegitimarum personarum, quæ sunt materia indebita huic sacramento: & ideo non est simile.